

לקט שאלות העוסקות בקשר לוגי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף, מס' 75281

תש"ף

פרק ב: תחביר

7. ג. לפניך שני משפטים שיש בהם חלקים כוללים.

בכל אחד מן המשפטים ציין את התפקיד התחבירי של החלקים הכוללים, וכתוב את הקשר הלוגי ביניהם.

I. השאיפה של הרב מפוניבז' לא הייתה הקמת מוסדות חדשים, אלא המשך של מה שהיה במוסדות התורה באירופה.

התפקיד התחבירי: _____
הקשר הלוגי: _____

II. זיכרון השואה אינו מתייחס רק למעשה ההשמדה בשנות השואה, אלא אף לאובדן העצום של העושר הרוחני של העולם היהודי שלפני השואה.

התפקיד התחבירי: _____
הקשר הלוגי: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תש"ף, מס' 11281

פרק ב: תחביר

8. ג. לפניך שני משפטים.

(1) אני מוזמן לאירועים מעניינים רבים.

(2) אני בוחר לא להגיע לכל האירועים.

המור את שני המשפטים במשפט מורכב בקשר לוגי מתאים.

פרק ב: תחביר

8. לפניך שלושה משפטים מורכבים.

I. מי שמצפה שהמנהיג יחליט החלטות קשות, ייווכח שהמציאות שונה לחלוטין.

II. במחקר נבחנה השאלה מי סוחף אחריו מספר גדול יותר של אנשים.

III. מי האיש המתאים ביותר לתפקיד המנהיג?

ב. (1) תחם את הפסוקית במשפט II, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.

(2) המר את משפט II במשפט מורכב שיש בו פסוקית אחרת מן הפסוקית שצינת.

9. לפניך שני משפטים.

I. המנהיגים הטובים ביותר הם אנשים צנועים, אולם תכונת הצניעות אינה נכללת בהגדרת המנהיג.

II. מנהיגים נרקיסיסטים אינם משרתים את הקבוצה שלהם, אלא את עצמם.

ג. העתק מכל משפט את המילה או המילים המבטאות את הקשר הלוגי שבו.

המילה או המילים המבטאות את הקשר הלוגי במשפט I: _____

המילה או המילים המבטאות את הקשר הלוגי במשפט II: _____

ד. המר את משפט I במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט המקורי.

ה. נסח את משפט II מחדש באמצעות המילה ולא. שמור על משמעותו המקורית של המשפט.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2019, מס' 11281

פרק ב: תחביר

10. א. לפניך משפט.

אם נבחר במנהיג אותנטי או צנוע, העולם סביבנו ייעשה מקום טוב יותר.

(1) במשפט יש חלק כולל. העתק אותו, וקבע את הקשר הלוגי שבין חלקיו.

החלק הכולל: _____

הקשר הלוגי בין חלקי החלק הכולל: _____

(3) המר משפט זה במשפט שיש בו חלק ייחוד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 75281

פרק ב: תחביר

7. ב. לפניך משפט מורכב.

כל אדם חש שלא ייתכן שרשעים אשר הפיקו את זממם לרעת בני האדם לא יבואו על עונשם.

(2) במשפט מובעת טענה של הכותב.

כתוב את טענת הכותב במשפט מורכב שיש בו פסוקית נושא בלבד.

8. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים, ובהם מילים מסומנות בקו. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. אַל לו למורה להעניש את התלמיד אלא אם כן יגרום בכך לתיקונו. _____

II. המחנך צריך לשאול את עצמו אם העונש שהוא מטיל מקדם את התלמיד. _____

III. בדיונים של אנשי חינוך עולה לעיתים השאלה אם המורה צריך להתחשב בעתידו של התלמיד. _____

(2) משפט I מנוסח על דרך השלילה. הָמֵר אותו במשפט שאִינֵנּוּ על דרך השלילה בלי לשנות את משמעותו.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 75281

פרק ב: תחביר

9. ג. לפניך שלושה משפטים מתוך רשימת נהלים של בית ספר. בכל המשפטים יש קריאה לפעולה המובעת בדרכים שונות.

קרא את המשפטים, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. על כל הפרת משמעת יש להירשם במזכירות בית הספר. _____

II. מבין העונשים הרשומים תוכל לבחור בעונש המתאים לך. _____

III. רק במקרים חריגים משעים תלמיד מן הכיתה. _____

(2) הָמָר את החלק המסומן בקו בכל אחד מן המשפטים I, II במילה או בצירוף אחר, שיבטא את משמעותה של הקריאה לפעולה שבמשפט המקורי.

משפט I: _____

משפט II: _____

10. ב. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. אומנם העבדות נראית עונש חמור ומשפיל, אולם לאמיתו של דבר העבד העברי זוכה ליחס מכובד ולשיקום אישי בבית האדון. _____

II. גם אם במידה מסוימת נשללת חירותו של העבד העברי, שלילת החירות היא רק בתחום הכלכלי. _____

III. מטרת העונש היא ביעור הרע ולא נקמה על מעשה רע. _____

(2) בכל אחד מן המשפטים מובעת טענת נגד שהכותב דוחה.

נסח במשפט פשוט את טענת הנגד במשפט III.

(3) בשלושת המשפטים יש קשר לוגי משותף.

מהו הקשר הלוגי המשותף? הסבר מדוע בוחרים להשתמש בו במאמרי טיעון.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 11281

פרק ב: תחביר

8. לפניך ארבעה פתגמים בנושא אמת ושקר.

I. שקר שנאמר לעיתים תכופות מדי נהפך לאמת. (ולדימיר איליץ' לנין)

II. שקר — אין לו רגליים. (על פי מסכת שבת, דף ק"ד)

III. עונשו של השקרן הוא שהוא אינו יכול להאמין לשום אדם. (ג'ורג' ברנרד שאו)

IV. אתה יכול לרמות כמה אנשים כל הזמן או את כל האנשים זמן מה, אולם אינך יכול לרמות את כל האנשים

כל הזמן. (אברהם לינקולן)

ג. אחד הפתגמים IV-I מנוסח במבנה של משפט ייחוד.

המר אותו במשפט בעל מבנה רגיל (בלי חלק ייחוד).

ד. באחד מן הפתגמים IV-I יש חלק כולל.

(1) סמן בקו את החלק הכולל בפתגם זה.

(2) ציין את הקשר הלוגי שבחלק הכולל שסימנת.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ט, מס' 11281

פרק ב: תחביר

9. ב. לפניך קטע על פי טקסט 3.

"מדובר בבעיה גדולה, בעיקר מפני שהרשתות החברתיות מקילות את הפצתן של ידיעות פיקטיביות", אומר סונדר. "יש סכנה אמיתית שהמגמה הנוכחית של פרסום חדשות כזב תגרום לאנשים להיות ספקנים בנוגע לכל מה שהם קוראים. האמינות של הסיפורים העיתונאיים תהיה בסכנה. לכן חשוב לנו מאוד להציע פתרון שימנע הפצה של חדשות מזויפות באינטרנט, כי בסופו של דבר חדשות אלה פוגעות במעמד העיתונות ובתקשורת כולה".

(1) ציין מהו הקשר הלוגי השכיח בקטע. _____

(2) הקף בקטע שלוש מילים (או צירופים) המעידות על קשר זה.

המרה + קשר לוגי

(3) כתוב על פי הקטע שלושה משפטים פשוטים שכל אחד מהם יבטא תוצאה של פרסום חדשות כזב.

- _____
- _____
- _____

10. א. לפניך שלוש כותרות של ידיעות.

I. המלחמה בפייק ניוז: פייסבוק תפיק מהדורות חדשות משלה

II. כך קְשִׁלָה "טוויטר" במלחמתה בחדשות כזב

III. האיחוד האירופי: הצעה למאבק בחדשות כזב לקראת הבחירות

(1) המר את שני חלקי כותרת I במשפט שתהיה בו פסוקית תכלית מצומצמת.

(2) המר את כותרת II במשפט שבו הצירוף "חדשות כזב" יהיה חלק ייחוד.

(3) המר את שני חלקי כותרת III במשפט אחד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ט, מס' 11281

פרק ב: תחביר

7. לפניך שלושה משפטים.

- I. אף על פי שמדע המשחקים עדיין בחיתוליו, כבר גובשו די תובנות בתחום הפסיכולוגיה לעיצוב משחק על פי נוסחה שכלולים בה רכיבי ההתמכרות הבסיסיים.
- II. תאגידי הטכנולוגיה מעדיפים שהעניין הזה יישאר בצל, שכן הם חוששים מחשיפת העובדה שצעירים הם קורבן של מניפולציה.
- III. משחקי הפעולה מעולם לא תוכננו להיות אמצעי לימוד, אך יש בעצם מהותם עקרונות למידה חשובים.

- א. (1) אחד משלושת המשפטים III-I יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי שבו. ציין את מספרו. _____
- (2) ציין את הקשר הלוגי במשפט היוצא דופן. _____
- (3) ציין את הקשר הלוגי המשותף לשני המשפטים האחרים. _____

המרה + קשר לוגי

- ג. המר את משפט III במשפט מורכב, שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט המקורי.

- ד. המר את משפט III במשפט פשוט, שיבטא את הטענה המרכזית שבו. עליך להשמיט מילים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ט, מס' 11281

8. לפניך שלושה משפטים מורכבים.

I. מן המחקר הפסיכולוגי עולה כי נערים בגיל ההתבגרות מחפשים תחרותיות.

II. ההורים אומרים שעיסוק הילד של ילדיהם בטלפון, במשחקי וידאו ובמדיה חברתית הוא הקושי הגדול ביותר בהתמודדות שלהם עימם.

III. ההבדל היחיד בין משחקי העבר ובין המשחקים בימינו הוא שבימינו המשחק הוא במחשב.

ג. המר את משפט II במשפט פשוט.

9. ב. לפניך משפט מורכב בעל פסוקית מצומצמת.

חשוב לדעת את האמת על מעורבותם של המומחים במדעי המוח בלכידת תשומת הלב של הילדים.

המר את המשפט במשפט מורכב שתהיה בו פסוקית רגילה במקום הפסוקית המצומצמת.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ט, מס' 11281

10. א. קרא את הקטע שלפניך.

החברות פייסבוק, גוגל וטוויטר משתמשות במחשבים כדי להשפיע על התנהגות הילדים, עם זאת הכוח המניע לשינוי ההתנהגות אינו הטכנולוגיה, אלא הפסיכולוגיה. הפסיכולוגיה – התחום שאנחנו מקשרים עם ריפוי – פועלת כעת נגד ילדים. באוניברסיטת סטנפורד שבקליפורנייה שוכנת "מעבדת הטכנולוגיה המשכנעת". מקיים המעבדה ד"ר בִּי ג'יי פוג הוא פסיכולוג ואבי התחום המכונה "טכנולוגיה משכנעת". בתחום זה מערכות דיגיטליות ואפליקציות מכוונות לשינוי מחשבות והתנהגויות אנושיות.

(1) העתק מן הקטע שלוש תמורות.

(2) בחר באחת התמורות שהעתקת, וכתוב משפט שמני באמצעותה ובאמצעות המילה (או המילים) שהיא ממירה. התמורה תהיה הנשוא.

ב. לפניך שני משפטים.

I. משחקים אלה ואחרים מיועדים לטיפול באוכלוסיות שונות.

II. רכיבים אלו מטרתם לגרום לגירוי של אזורי התגמול במוחנו, בדיוק כמו סמים.

(1) איזה מן המשפטים איננו פותח בנושא המשפט? הקף את מספרו.

(2) נסח את המשפט שאת מספרו הקפת באופן שיפתח בנושא המשפט.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, **חצב־ברק**, אוגוסט 2018, מס' 11281

פרק ב: תחביר

8. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. מנהלי בתי הספר המקצועיים טוענים כי הם יכולים לשנות את המצב.

II. לטענת אנשי מקצוע, אפשר לממש יכולות מסוימות רק בבתי הספר המקצועיים.

III. מטרת בתי הספר המקצועיים היא להכשיר תלמידים להשתלבות במקצועות הטכניים.

(4) במשפט II יש מבנה תחבירי למסירת דברים.

• מהי דרך מסירת הדברים במשפט זה?

• נסח מחדש את משפט II: השתמש בדרך אחרת למסירת דברים.

ב. לפניך משפט במבנה של משפט ייחוד.

טראומת ההסללה של המאה הקודמת — בגללה ההורים של היום מכוונים את ילדיהם לחינוך העיוני.

(2) המר את משפט הייחוד במשפט במבנה אחר, שאינו משפט ייחוד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281

9. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. כך משנים את התדמית הגרועה של החינוך המקצועי.

II. בקרב הציבור מאשימים את הממסד בהסללה של תלמידים מן הפריפריה.

III. בעתיד אמורים להיפתח בתי ספר מקצועיים ליד מפעלים.

(2) בחר באחד המשפטים שיש בהם נושא סתמי, וכתוב אותו מחדש: הוסף לו נושא מפורש.

ב. לפניך שלושה משפטים בעלי חלקים כוללים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. מנהל בית ספר יכול להוביל את תלמידיו לממש את יכולותיהם ואת כישוריהם המולדים.

II. פחחות, מכונאות, מסגרות, מזכירות ועיצוב אופנה נעשו מקצועות לכל דבר.

III. טוענים כי לבתי הספר המקצועיים יש פוטנציאל מדהים לצמצום פערים או ליצירתם.

(2) באיזה משפט הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים יוצא דופן? _____

(3) ציין את הקשר הלוגי במשפט זה. _____

10. א. (2) לפניך משפט שיש בו שיבוש לשון. קרא אותו, וענה על השאלה שאחוריו.

כנראה שייפתחו מגמות טכנולוגיות חדשות בקרוב.

נסח משפט זה בשתי צורות תקינות: משפט אחד במבנה של משפט מורכב ומשפט אחר במבנה של משפט פשוט.

I. _____

II. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2018, מס' 11281

11. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בתי ספר מקצועיים הוקמו כדי להקנות לתלמידים כישורים טכניים הנדרשים בשוק העבודה.

II. מומחים טוענים כי הקמת בתי ספר מקצועיים גורמת להסללה של קבוצות אוכלוסייה מסוימות.

III. על אף תפיסת העולם השגויה של מתנגדי החינוך המקצועי הם ממשיכים להיאבק בחינוך זה.

(1) כתוב את סוג הקשר הלוגי בכל משפט ואת המילה המציינת קשר לוגי זה.

משפט I – סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

משפט II – סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

משפט III – סוג הקשר הלוגי _____; המילה המציינת את הקשר הלוגי _____

המרה + קשר לוגי

(2) המר את משפט III במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75281

פרק ב: תחביר

5. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. הבחירה החופשית היא הכרעה מוסרית הבונה את האדם ואת אישיותו.

II. הדעת היא כוח בונה ופועל.

III. כשאדם עומד לפני הכרעה, הוא בוחן אם ההחלטה שלו היא מוסרית או בלתי מוסרית.

(2) במשפטים III-I יש חלקים כוללים.

העתק את החלק הכולל היוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי שבו.

מהו הקשר הלוגי היוצא דופן?

8. א. (1) לפניך ארבעה משפטים. ציין ליד כל משפט את הקשר הלוגי שבו: השוואה/עימות או ויתור/ניגוד.

I. אף על פי שהאדם נאלץ לספק לעצמו בעמל את צרכיו החומריים, הנפשיים והחברתיים, הוא נעלה

על בעלי החיים בזכות הנשמה האלוקית שבו.

II. אומנם המחשב משתמש בכלי 'שכלו' בעילות רבה יותר מן האדם, עם זאת האדם עליון

על המחשב.

III. בניגוד לבהמה, שבה קיים רק יצר הגוף, באדם יש חיבור מפליא של גוף עם נשמה.

IV. היצרים מכוונים את התנהגות האדם לסיפוק צרכיו הגופניים, ואילו השאיפות המוסריות

מושכות את האדם להתנהגות על פי ערכים.

(2) לפניך משפט נוסף.

האדם אינו מוצא את סיפוקו אלא ברוב עמל ויגע.

האם הקשר הלוגי במשפט זה דומה לאחד הקשרים הלוגיים שבתת-סעיף א(1)? נמק.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75281

9. ב. לפניך קטע ובו חלקים מודגשים.

האדם הוא גולת הכותרת של הבריאה. יש באדם שילוב של גוף ורוח. הגוף הוא עפר מן האדמה, אך יש בו גם מנשמת רוח האלוקים.

המר את הקטע במשפט אחד שבו כל החלקים המודגשים יהיו תמורות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 11281

פרק ב: תחביר

המרה + קשר לוגי

6. ב. לפניך משפט.

אף על פי שהזיכרון לטווח קצר מתרופף עם הגיל, השיגה קבוצת המבוגרים תוצאות טובות יותר במשחק הזיכרון.

המר את המשפט במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט.

7. ב. לפניך משפט.

הביטקוין הוא מטבע דיגיטלי בין-לאומי, והוא אינו מנוהל על ידי ממשלה או בנק.

(1) המר את המשפט הנתון במשפט מורכב שיש בו פסוקית לוואי.

(2) המר את המשפט הנתון במשפט פשוט שיש בו תמורה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 11281

8. ב. לפניך שני משפטים מורכבים.

I. לאחר עיבוד הנתונים התברר כי קבוצת המבוגרים זכתה בציון הגבוה ביותר.

II. כדאי להקצות לאנשים מבוגרים תפקידי מפתח בתחום החברתי, כמו תפקידי ייעוץ וניהול משא ומתן.

(3) כתוב מחדש את המשפט בעל הפסוקית המצומצמת: הפוך את הפסוקית המצומצמת לפסוקית רגילה.

9. א. לפניך ארבעה משפטים I-IV, ובכל אחד מהם מודגשת וי"ו החיבור.

I. המכונית גמאה כבישים רבים, והיא בטוחה פחות מאחותה החדשה.

II. צעירים יכולים להיות מקובעים, ואדם בן חמישים יכול להיות מודרני ומעודכן.

III. ניסיונם של זקני השבט היה מקור חסר תחליף של חוכמה וידע.

IV. ותק פירושו שחיקה ועייפות.

(1) • ציין בין אילו חלקים במשפט מחברת וי"ו החיבור במשפטים I ו-II.

• בכל אחד מן המשפטים I ו-II המר את וי"ו החיבור במילת קישור אחרת שתבטא את הקשר הלוגי שבמשפט.

_____ I

_____ II

(3) אחד המשפטים I-IV הוא משפט בעל חלק ייחוד. נסח אותו כמשפט רגיל, בלי חלק ייחוד.
